

Anexa nr. 1 la ordinul ministrului educației naționale nr. 4775/13.10.2014

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**CLASELE a XI-XII-a -
program de predare în regim bilingv**

**Programa școlară
pentru disciplina limba engleză**

„ELEMENTE DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ENGLEZĂ”

*Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 4775/ 13.10.2014*

București, 2014

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Elemente de cultură și civilizație engleză* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a XI-a și a XII-a (clase cu program de studiu în regim bilingv) din învățământul de stat și particular. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară „*Om și societate*”, având un buget de timp de 1 oră/săptămână. Disciplina se adresează elevilor care au dobândit deja competențe lingvistice și interculturale în studiul limbii engleze și se predă în limba engleză.

Prezenta programă școlară a fost elaborată potrivit dezideratelor profilului de formare menționat în Legea 1/2011, profil care este determinat de domeniile de competențe-cheie. În elaborarea sa a fost valorificată, de asemenea, Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții (2006/962/EC).

Proiectarea curriculară centrată pe competențe pornește de la conceptele cercetărilor din psihologia cognitivă, conform cărora prin competență se realizează transferul și mobilizarea cunoștințelor și a deprinderilor în situații noi. Din perspectiva disciplinei de studiu, proiectarea demersului didactic pornind de la competențe permite orientarea către latura pragmatică a aplicării programei școlare prin accentuarea scopului pentru care se învață, precum și a (prin accentuarea) dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Valori și atitudini
- Competențe specifice, forme de prezentare a conținuturilor
- Sugestii metodologice

Competențele generale ale disciplinei vizează dezvoltarea competenței interculturale, sub forma capacității de înțelegere a diversității identității sociale și de interacțiune cu oamenii ca ființe complexe, cu identități multiple și cu propria lor individualitate.

Valorile și atitudinile, prezentate sub formă de listă, accentuează dimensiunea afectiv-atitudinală și morală a învățării din perspectiva contribuției specifice disciplinei la atingerea finalităților educației.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dezvoltarea acestora. Competențele specifice sunt corelate conținuturilor.

Sugestiile metodologice includ: recomandări privind proiectarea activității didactice, exemple de activități de învățare precum și elemente referitoare la evaluare.

Programa se adresează atât cadrelor didactice, cât și potențialilor autori de manuale/ghiduri/auxiliare curriculare. Activitatea didactică, precum și elaborarea manualelor/ghidurilor/auxiliarelor curriculare, trebuie precedate de lectura integrală a programei școlare.

Una dintre finalitățile acestei discipline este obținerea atestatului profesional de limba engleză și promovarea probei de competențe lingvistice de comunicare în limba engleză, din cadrul examenului de bacalaureat. Astfel, în timpul anului școlar, prezentările profesorului, intervențiile elevilor, expunerile și dezbaterile realizate în clasă le vor permite acestora alegerea unei teme de interes personal care să evoce o problemă specifică Marii Britanii sau Statelor Unite ale Americii și elaborarea un proiect de civilizație engleză, prezentat în cadrul probei de la sfârșitul clasei a XII-a. Prestația elevilor în fața comisiei de examinare trebuie să demonstreze că aceștia sunt capabili să înțeleagă în profunzime un fapt de civilizație engleză, să-l problematizeze, să dialogheze și să-și susțină, argumentat, părerea personală.

Nota: Termenul „englez” este folosit în acest document în sensul lui cel mai larg și acoperă întregul spațiu aparținând Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și (al) Statelor Unite ale Americii, inclusiv fostele colonii ale Imperiului Britanic (de la Canada, Australia și Noua Zeelandă până la India, Africa de Sud sau Jamaica)

COMPETENȚE GENERALE

- Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității într-o societate globalizată
- Argumentarea unor opinii referitoare la aspecte de cultură și civilizație

VALORI ȘI ATITUDINI

- stimularea interesului pentru valorile anglofone (de patrimoniu și contemporane) și cultivarea simțului estetic;
- conștientizarea contribuției aduse de cultura britanică și americană la patrimoniul cultural universal și a rolului limbii engleze ca mijloc de acces la patrimoniul culturii universale;
- raportarea critică la civilizația anglofonă, acceptarea diferențelor și manifestarea toleranței prin abordarea critică a stereotipurilor culturale;
- dezvoltarea gândirii autonome, critice și reflexive prin receptarea unei varietăți de texte în limba engleză (argumentative, funcționale, informative, etc.);
- stimularea interesului pentru descoperirea unor aspecte geografice, tradiții, obiceiuri, aspecte cotidiene, specifice spațiului anglo-saxon;
- dezvoltarea flexibilității în cadrul unor schimburi de idei și în cadrul lucrului în echipă în diferite situații de comunicare;

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR

CLASA A XI-a

1. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității într-o societate globalizată

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
1.1 Identificarea elementelor interculturale cu aplicabilitate în comunitate 1.2 Identificarea de probleme și soluții pornind de la o temă data în contextul comportamentului activ și responsabil 1.3 Analizarea comparativă a problemelor specifice comunităților aparținând societății globalizate	Documente autentice Articole/interviuri/chestionare Filme documentare, filme artistice Studii de caz

2. Argumentarea unor opinii referitoare la aspecte de cultură și civilizație

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
2.1 Identificarea de surse de informare pentru realizarea de proiecte pe teme de cultură și civilizație 2.2. Elaborarea design-ului unui proiect referitor la teme de cultură și civilizație 2.3. Prezentarea proiectelor realizate prin alegerea unei forme adecvate subiectului și manierei de abordare a acestuia	Tipuri de interacțiuni: Conversații, la viteză normală, în diverse registre, privind teme de actualitate Contexte: <ul style="list-style-type: none">• întâlniri informale cu nativi;• ipoteze, predicții;• preferințe, evaluări de procese;• chestionare, interviuri;• webquest;

CLASA A XII-a

1. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității într-o societate globalizată

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
1.1 Cooperarea în cadrul grupului în vederea identificării unor probleme, soluționării problemelor identificate și adoptării unor decizii 1.2 Utilizarea de criterii valorice diferențiate în manifestarea unui comportament activ și responsabil 1.3 Analizarea argumentativă a problemelor specifice comunităților aparținând societății globalizate	Filme documentare Problematizări pe teme date Structuri argumentative pro și contra anumitor fapte Rapoarte, statistici

2. Argumentarea unor opinii referitoare la aspecte de cultură și civilizație

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
2.1. Selectarea de informații pertinente pentru obținerea de dovezi necesare în susținerea unui punct de vedere 2.2. Utilizarea de argumente (și contra-argumente) în prezentarea unui aspect de cultură și civilizație 2.3 Evaluarea unor proiecte/ prezentări orale pe teme de cultură și civilizație pe baza unor criterii cunoscute	<ul style="list-style-type: none">• dezbateri, prezentarea unei poziții (tip Town Meeting)• talk show• reportaje de pe canale anglofone• filme scurte pe youtube, vimeo etc.• articole de enciclopedie digitală

Sugestii metodologice

Prin intermediul sugestiilor metodologice, programa școlară pentru disciplina *Elemente de cultură și civilizație engleză* asigură orientarea activității cadrului didactic în ceea ce privește atât formarea competențelor specifice la elevi, cât și proiectarea unui demers didactic adecvat nivelului de vârstă al elevilor și contextelor de învățare diferite.

Prin intermediul orelor de geografie și de istorie ale Statelor Unite ale Americii (SUA) și Marii Britanii, discipline studiate în același regim curricular în clasa a IX-a, respectiv a X-a, elevii din clasele cu program bilingv au fost expuși deja unor noțiuni de civilizație engleză: obiceiuri, sărbători, gastronomie, mentalități, stil de viață, preocupări cotidiene, domenii de interes etc. De aceea, propunem în cadrul acestei discipline, abordarea unor repere politice, economice, sociale, cotidiene și culturale pentru familiarizarea cu trăsăturile specifice Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Statelor Unite ale Americii (SUA) de astăzi.

Abordarea disciplinei și realității *Elemente de cultură și civilizație engleză* se bazează pe documente și resurse autentice pentru ca elevii să poată înțelege mai bine aceste spații culturale în ansamblul fenomenelor sociale caracteristice: morale, religioase, estetice, științifice sau tehnice. Temele alese vor avea o strânsă legătură cu fapte de cultură și civilizație ale epocii contemporane și vor fi prezentate în mod argumentativ.

Conținuturile menționate trebuie să prezinte, în mod obligatoriu, o problemă specifică acestui spațiu; ele nu trebuie să devină teme literare sau istorice, ci să permită elevilor efectuarea unei analize bazate pe fapte sociale. În acest mod, programa propusă elevilor claselor cu program de studiu în regim bilingv a XI-a și a XII-a le permite acestora manifestarea unor atitudini personalizate și recunoașterea unor valori. Acestea devin definitorii pentru formarea unei gândiri independente, obiective, a unor opinii liber exprimate și le dezvoltă capacitatea de a lua decizii. În același timp, disciplina *Elemente de cultură și civilizație engleză* își propune să-i determine pe elevi să-și însușească un set de competențe cu implicații transversale, ca de exemplu: competențe interculturale, demonstrarea gândirii critice, demonstrarea creativității, folosirea informațiilor și a tehnologiilor de comunicare, cooperarea cu ceilalți din echipă.

CONȚINUTURI RECOMANDATE

NOTE:

1. Pentru formarea și dezvoltarea competențelor, a valorilor și atitudinilor prevăzute în programă, *se recomandă* să fie utilizate conținuturile din listele de mai jos.
2. La alegerea temelor și resurselor ce vor fi abordate, respectiv integrate în activitățile de învățare, se va avea în vedere corelarea lor cu sfera de interese și cu nevoile de comunicare ale elevilor în ciclul superior al liceului.

TEME:

Se recomandă ca, în clasele a XI-a și a XII-a, activitățile de învățare să fie proiectate și realizate în contextul următoarelor **teme**.

Conținuturile asociate acestor teme sunt doar sugerate, baza de structurare a competențelor fiind selectată în funcție de interesele elevilor.

Clasa a XI-a

Teme	Conținuturi sugerate
1. Communication and technology	<ul style="list-style-type: none"> • The English language and new technology • UK tabloid and broadsheet newspapers • The Internet • Text messages • Globalisation
2. Sport and leisure	<ul style="list-style-type: none"> • The Commonwealth Games: Britain and its ex-colonies • Extreme sports in Australia • Leisure time in shopping malls and on holiday • Reality-TV programmes and soaps • The Great American Outdoors • Traditional travelling and the exchange of values • Sports and Leisure activities
3. Lifestyles	<ul style="list-style-type: none"> • Daily routines • Houses and house swaps • Modern and traditional families • Shopping • Family and Leisure activities • Cultural diversity • Disruption of the traditional family • Baby Boomers, Generation X, the Millennials (Generation Y) • Survival of the fittest
4. Education	<ul style="list-style-type: none"> • Education in Britain and America (SAT, ACT, Ivy League) • The state vs. the independent school system • High school culture • Higher education, adult and lifelong education • On-line education • Multiculturalism • Downplaying European heritage

Clasa a XII-a

Teme	Conținuturi
1. States and systems	<ul style="list-style-type: none"> • British and American politics • The British parliament and the British monarchy • The US constitution and legal system, the Electoral College, the Supreme Court • The United Nations Organization • The American cultural invasion • Safeguarding resources and stability worldwide • National celebrations / national days
2. Society	<ul style="list-style-type: none"> • Immigration and citizenship • Discrimination • Children and childcare • Care of the elderly • Human rights

3. Global markets	<ul style="list-style-type: none"> • The global supermarket • Downshifting: escaping from a stressful lifestyle • Modern communication and travel: the shrinking world • The UK's relationship with the EU • Globalisation and anti-globalisation • Freedom of enterprise • Flexibility in the economy • Shifting focus from blue-collar to white-collar • Consumer society • Advertising
4. The arts	<ul style="list-style-type: none"> • Modern art in the UK and the USA • Musicals in London theatres • The cinema • Architecture in the UK and the USA • Music trends and popular culture • International modernism, postmodernism

Activități de învățare recomandate

- exerciții de selectare de informații din fragmente ale unor texte mai ample, extrase din antologii de civilizație engleză în scopul utilizării lor ulterioare;
- realizarea de dosare tematice, portofolii;
- formularea de idei, opinii pe teme culturale în cadrul unor dezbateri în grup;
- redactarea unor texte funcționale și a unor texte argumentative pe teme derivate din domeniul culturii și civilizației britanice și americane;
- analizarea unor texte funcționale;
- analiza spotului sau sloganului publicitar;
- exerciții de înțelegere orală (cântece, înregistrări audio / video);
- exerciții de reformulare, reducere de paragraf, de argumentare folosind conectorii logici și articulatorii;
- jocul de rol;
- realizarea de postere, hărți, desene, afișe, fișe de identitate (ale unor regiuni, personalități, scriitori);
- scriere creativă (afișe, referate, compuneri, eseuri etc.);
- exerciții de creativitate orală;
- exerciții de transfer de informație în și din coduri non-lingvistice (grafice, scheme, imagini, hărți, procente);
- proiecte individuale și de grup;

Proiectarea activității didactice

Proiectarea demersului didactic se realizează pe baza unităților de învățare. Acestea reprezintă structuri didactice deschise și flexibile, unitare din punct de vedere tematic, care se desfășoară pe o perioadă de timp și determină formarea la elevi a unor competențe specifice. Cadrele didactice au libertatea de a construi, pe baza unei lecturi personalizate a programei școlare, unitățile de învățare.

Lectura programei școlare se realizează în succesiunea următoare: de la competențe generale și valori și atitudini, la competențe specifice, corelate cu activitățile de învățare și conținuturi.

Proiectarea demersului didactic implică răspunsuri succesive la următoarele întrebări:

- În ce scop voi aborda acest demers? (sunt identificate, în acest fel, competențe în cadrul respectivei unități de învățare);
- Cum voi proceda? (sunt determinate activitățile de învățare; activitățile de învățare pot fi selectate dintre exemplele oferite de programa școlară sau pot fi propuse de către fiecare cadru didactic);
- Ce conținuturi voi folosi? (sunt selectate conținuturi);
- Ce materiale și activități voi folosi? (sunt analizate resursele, de exemplu, resurse materiale, de timp, forme de organizare a clasei de elevi);
- Cât s-a realizat? (se stabilesc instrumentele de evaluare care trebuie să evidențieze progresul înregistrat de fiecare elev în raport cu el însuși pe parcursul dobândirii competențelor prevăzute de programă).

Proiectul unei unități de învățare stimulează creativitatea fiecărui profesor, iar din punct de vedere formal poate fi realizat, potrivit tabelului de mai jos:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
[se menționează detalieri de conținut care explicitează anumite parcursuri]	[se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară]	[vizate/recomandate de programa școlară sau altele adecvate pentru realizarea competențelor specifice]	[se precizează resurse de timp, de loc, material didactic, forme de organizare a clasei]	[se menționează metodele, instrumentele sau modalitățile de evaluare utilizate]

Modalități de evaluare

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. La disciplina *Elemente de cultură și civilizație engleză* accentul prioritar este pus pe evaluarea formativă, importantă atât pentru cadrul didactic, cât și pentru elev. Pentru cadrul didactic, evaluarea este utilă din perspectiva efectelor reglatoare pe care le are pentru activitatea didactică desfășurată cu elevii: arată eficiența activităților de învățare desfășurate, oferă repere pentru proiectarea, în continuare, a activității didactice și pentru realizarea unui proces de învățare de calitate. Pentru elev, evaluarea contribuie la valorizarea progresului obținut, la încurajare și motivare în raport cu activitățile pe care urmează să le realizeze. La disciplina *Elemente de cultură și civilizație engleză* sunt recomandate cu prioritate metode moderne de evaluare, așa cum sunt:

1. proiecte și portofolii legate de teme de cultură și civilizație, webquest;
2. redactarea de texte funcționale și eseuri pe teme de cultură și civilizație;
3. probe orale vizând exprimarea unui punct de vedere personal pe de o temă de cultură și civilizație, prezentarea unei opinii pornind de la un document declanșator legat de civilizație, participarea la dialog
4. evaluare colegială (peer assessment);
5. autoevaluarea;

Bibliografie:

1. Aniculăese, O. (2008), *Life in America. An Introduction to the Study of Contemporary American Culture*, Taida, Iasi;
2. Borsbey, J. & Swan, R. (2007). *Crossing Cultures*, Klett Ernst / Schulbuch;
3. Bowen, P. & Cumino, M. (2010). *Cultural Links*, Black Cat Publishing;
4. Cleary, M. (2006), *Talking Culture*, Helbling Languages GmbH;
5. Cleary, M. (2008), *World Around. An intercultural journey through English-speaking countries*, Helbling Languages;
6. Clemen, G. & Stagno, L. (2008). *British History Seen Through Art*, Black Cat Publishing;
7. Connery, C. (2004), *Irish Food and Folklore. A Guide to the Cooking, Myths and History of Ireland*, Bounty Books
8. Gladwell, M. (2002), *The Tipping Point. How Little Things Can Make a Big Difference*, Brown & Company, Boston
9. Harris, N. (2001), *Heritage of Ireland. A History of Ireland and Its People*, Bounty Books
10. Harvey, P. & Jones, R. (2002), *Britain Explored*, Longman
11. Oakland, J. (2006), *British Civilization. An Introduction*, Taylor & Francis, Routledge
12. O'Driscoll, J. (2009), *Britain*, Oxford University Press
13. Pelteret, C. (2007), *Customs & Lifestyle in the English-speaking World*, Mary Glasgow Magazines
14. Roberts, R.J. (2006), *Speak Up. The English-speaking World*, Modern Languages, Milan
15. Sharman, E. (2004), *Across Cultures*, Pearson Education
16. Thomson, G. & Maglioni, S (2007), *Multicultural experiences in the English-speaking world*, Black Cat Publishing
17. Tierney, J (2001), *Focus on Civilization. History – Past and Present*, Modern Languages, Milan
18. Tierney, J. (2001), *Focus on Civilization. Culture and Free Time*, Modern Languages, Milan
19. Tierney, J. (2001), *Focus on Civilization. Festivals and Special Occasions*, Modern Languages, Milan
20. Wallwork, A. (1999), *The Book of Days. A resource book of activities for special days in the year*, C.U.P.